

19 päeva valimisteni

Kuidas osalevad kampaanias Res Publica Riigikogu fraktsiooni liikmed, millega tegelevad liikmed ja A-rühmad? Lk 4-5

Alkoholipoliitika karmistub

Res Publica eestseisus soovib lastele alkoholi müümise eest kriminaalkaristust ja peab vajalikuks alkoholireklaami piirata. Lk 3

Res Publica ajaleht

Nr. 22, 27 mai 2004

Газету на русском языке найдешь внутри!

Võta Võim

Eelhääletada saab juba esmaspäevast

Igas maakonnakeskuses ja kolmes jaoskonnas Tallinnas saab europarlamenti valimistel hääletama käia juba alates 31. maist.

31. maist 4. juunini on üle Eesti avatud 18 valimisjaoskonda, kus kella 12-20 saab europarlamenti valimistel hääletada sõltumata valija elukohast. Seega on neil päevil võimalik hääletada kõigil neil, kes ei ole valimisnädalal Eestis või viibivad mujal kui nende ametlik elukoht.

"Mida varem hääletada saab, seda parem – siis pole karta, et viimastel päevadel midagi vahele võiks tulla, mis valimiskeskust takistaks," ütles organisatsiooni sekretär Urmo Kübar. "Et osalus-

aktiivsus tuleb väiksem kui Riigikogu valimistel, siis on seekord põhiküsimuseks, milline erakond suudab paremini oma toetajad kodust välja tuua. Need viis lisapäeva annavad kõigile meile selles suurepärase võimaluse."

7.-9. juunini on eelhääletuseks avatud juba kõik valimisjaoskonnad üle Eesti ning ka neil päevil on igas vallas ja linnas vähemalt üks jaoskond, kus saab hääletada sõltumata valija elukohast.

Valimispäeval 13. juunil saab hääletada ainult oma elukohajärgses valimisjaoskonnas.

"Võta Võim!"

Peaminister käis puid istutamas

Euroopa Liiduga liitumise puhul said kõik soovijad ise puid istutama minna. Metsaistutustalgud kestsid kokku kolm nädalat ning selle aja jooksul käisid seda tegemas teiste kõrval ka Res Publica esimees, peaminister Juhan Parts koos oma tütreaga. Veidi varem tegid seda ka europarlamenti valimiste erakonna esinumber Urmas Reinsalu ja Riigikogu spiiker (ning samuti eurokandidaat) Ene Ergma. Samuti võis näha metsaistutamistalgutel ka Res Publica segakoori liikmeid ja mitmeid teisi erakonna liikmeid. Kokku istutati Euroopa Liiduga liitumise puhul miljon puud. Lisaks puudeistutamisele on Res Publica liikmed nii Tallinnas kui Tartus osalenud ka heakorralgutel. FOTO: TEX VERTMANN

Lumi: valima tuleb käekõrval tuua

Lauri Tankler
lauri.tankler@respublica.ee

Käesolevas Võta Võimus avaldame intervjuu Res Publica peasekretäri **Ott Lumiga** (pildil), kus ta räägib erakonna positsioonist nendel valimistel. Ta selgitab, et võidab see erakond, kes piltlikult öeldes suudab oma valijaid käekõrval valimiskastide juurde tuua.

Kuidas meie oma valijad valimiskastide juurde saame?

Meie oleme oma kampaania strateegia rajanud kahele alusele. Esimene neist on kindlasti emotsioonide tekitamine. Tahame oma valijale selgelt öelda, et need on olulised valimised, kui valija tahab, et praegu Eestis aetav poliitika jätkuks. Siis tuleb tulla ja hääletada Res Publica poolt.

See tähendab, et tahame rääkida valijale Euroopa asjadest võimalikult lihtsalt ja kujundite keeles, nagu me tegime ka oma eelmise valimiskampaania ajal. Kui Tiit Niilo ütleb, et „hea Eesti söögikraam peab jääma“ või „oleme Euroopa liigse bürokraatia vastu“, siis see võib küll olla rääkimine loosungites, aga see on ka ainuvõimalik, et Euroopa teljel valija jaoks üldse kellegagi vastanduda.

Emotsioonide kõrval peaks olema ka mingi mehhanism, mis reaalselt inimesed valimisjaoskondadesse tooks.

Teine tähtis osa strateegiast ongi üle-eestiline võrgustik, mida me oleme üles ehitamas, et oma valijaid välja tuua. Sellest esimene viis oli üleskutse liikmetele, et nad oleksid valmis kampaania ajal välja minema ja ka ise kampaaniat tegema. Teiseks meie palgalised piirkondade tegevjuhid ja poliitilised juhid, kes vastutavad poliitilise aktiivsuse eest piirkonnas. Ma olen omavalitsusjuhtidega ka rääkinud, et nende jaoks on need valimised tähtsad eelseisvate kohalike valimiste tõttu.

Ja kolmandaks tahaksime ka välja töötada võrgustikku oma valijate seas, et valijad viiks omakorda valima järgmisi valijaid.

Tervet intervjuud loe leheküljelt 7

Jaoskonnad

Neis jaoskondades saab hääletada juba 31. maist 4 juunini kella 12-20

- **Tallinn:** Narva mnt 25, Tallinna Pedagoogika-ülikool, Vabaduse väljak 7, Tallinna Linnavalitsuse teenindussaal, Pärnu mnt 57, Tallinna Polütehnikum;
- **Kärdla:** Rookopli 18, Kärdla Kultuurikeskus;
- **Jõhvi:** Kutse tn 13, Jõhvi Ametikool;
- **Jõgeva:** Aia 6, Jõgeva Kultuurikeskus;
- **Paide:** Pärnu tn 18, Paide Kultuurikeskus;
- **Haapsalu:** Posti 3, Haapsalu Kultuurikeskus;
- **Rakvere:** Lai 7, Lääne-Viru Keskraamatukogu;

- **Põlva:** Kesk 15, Põlva Kultuuri- ja Huvikeskus;
- **Pärnu:** Nikolai tn 26, Pärnu Vanalinna Põhikool, Mai tn 3, Pärnu Ühisgümnaasium;
- **Rapla:** Tallinna mnt 17, Rapla Kultuuri- ja Huvikeskus;
- **Kuressaare:** Tallinna 6, Kuressaare Kultuurikeskus;
- **Tartu:** Tähe 4, Tartu Ülikooli füüsika- ja keemiateaduskond;
- **Valga:** Kesk 1, Valga Kultuuri- ja Huvialakeskus;
- **Viljandi:** Tallinn tn 5, Viljandi Kultuurimaja;
- **Võru:** Liiva 13, kultuurimaja Kannel.

Kandidaadid saadavad toetajatele abimaterjale

Lauri Tankler
lauri.tankler@respublica.ee

Need liikmed, kes valisid endale lemmikkandidaadi, saavad temalt ja tema meeskonnalt materjale, et oma kandidaati tuttavatele ja sõpradele paremini tutvustada.

Erakonna liikmesekretär Urmo Kübar rääkis, et just mulluste Riigikogu valimiste ajal tekkis liikmetel suurem soov saada kandidaatide kohta rohkem informatsiooni, sest kandidaadid olid enamasti uustulnukad poliitikasse. „Paljud tahtsid teha kampaaniat ja rääkida oma tuttavatele, aga neil ei olnud piisavalt informatsiooni selle jaoks,“ ütles ta.

TÄNAVU PAREM KAMPAANIA. Selle tõttu on käesolevatel valimistel paremini ette valmistatud ja läbi viidud liikmete jaoks mõeldud aktsioon, kus inimesed ütlesid välja oma meeliskandidaadi, kellele tuge tegema hakatakse. Praeguseks on need andmed jõudnud kandidaatide valimismänezheride kätte, kes hoolitsevad selle eest, et materjalid liikmeteni jõuaks.

Seda, et materjalidest on puudus, kinnitas ka Res Publica Otepää osakonna liige Merike Tootsi, kes aitas läbi viia eurokandidaatide sisevalimist. „Selleks ajaks, kui hakkasid tekkima ja meieni jõudma erinevad materjalid sisevalimiste kandidaatide kohta, oli meil juba hääletus läbi viidud,“ rääkis ta.

Tootsi ise on oma kirjas peasekretärile ära maininud, et tema toetab nendel valimistel Urmas Reinsalu kampaaniat. „Reinsalu tundub kõige sobivam sellesse kohta,“ sõnas Tootsi ning ta ei ole ainus, kes erakonna esinumbrit toetada soovib. „Aga kui ma meie osakonna inimesi läbi helistasin, et nende eelistusi teada saada, jäi küll mulje, et inimesed ootavad mingeid materjale,“ lisas ta veel.

TUTTAVAD JA TÖÖKAASLASED. Peale kirja teel saadetavaid uudiseid ja kandidaadi tegemisi kirjeldavaid materjale on praeguseks kontorites valmis saanud ka kõikide kandidaatide voldikud ja mitmesugused muud kampaaniamaterjalid, mida saab oma sõpradele tuttavatele laiali jagada. Tallinna Lasnamäe osakonna juhataja Helve Nõmm rääkis, et on ka oma tuttavatele ja töökaaslastele teinud kampaaniat, jaganud neile ka materjale.

Omal väiksel moel tehakse kampaaniat kõikides piirkondades ja osakondades. Näiteks Pärnumaa väärikate klubi esimees Lembit Peetri rääkis, et on kutsunud mai lõpus eurokandidaat Ela Tomsoni nendega kohtuma, et arutada, kuidas tema kampaaniat kaasa aidata.

„Eks ma olen ise ka mõnele oma tuttavale paari sõnaga rääkinud, et meil on selline kandidaat, nagu Ela Tomson,“ rääkis Peetri. „Ma olen küll pensionär ja seetõttu kodune. Aga nendele, kellele rääkinud olen, neil on tihtipeale juba oma kandidaat olemas.“ Peetri lisas, et üheks argumendiks toob ta tõsiasi, et Tomson on Pärnust pärit ja europarlamenti tuleks saata ikka oma inimene.

Kampaaniamaterjale, nagu voldikud ja õhupallid, mida saab tänaval rahvale jagada, võib leida nii erakonna keskkontorist, kui ka piirkondlikest kontoritest. FOTO: MADIS KÜBAR

Res Publica toetus kõrgeim

Esmaspäeval, 24. mail avaldatud AS Turu-uuringute poolt läbi viidud uuringutes valitaks Riigikokku kõige rohkem Res Publica erakonda. Res Publicat toetab 14 protsenti valimiselistest kodanikest, järgnevad Keskerakond 12 ja Reformierakond 11 protsendiga.

Res Publica on liider kõigis

vanuserühmades kuni 60-aastaste ja vanemateni. Selles vanuserühmas on liidriks Keskerakond 20 protsendiga. Alg- või põhiharidusega inimeste hulgas on eelistatud Keskerakond, keskhariiduse või kõrghariidusega rühmas Res Publica.

Vastaja sissetuleku järgi vaadates nähtub, et üle 6000 kroo-

ni kuus teenijate hulgas on eelistatumad Reformierakond ja Res Publica. Paar-kolm tuhat krooni teenijate hulgas on eelistatud Keskerakond.

Küsitlus viidi läbi 21. aprillist 8. maini, valimi suuruseks oli 993 vastajat vanuses 15–74, valimisreali kodanikke 763. VV

Erakonna Uus Aeg esimees Einars Repše (paremal) ja Res Publica esimees, peaminister Juhan Parts osalesid Valgas represseeritute mälestusüritusel.

Res Publica teeb Uue Ajaga europarlamentis koostööd

Siim Männik
siim.mannik@respublica.ee

Res Publica ja Läti konservatiivne erakond Uus Aeg (Jaunais laiks) kinnitasid reedel, 21. mail Valgas-Valkas toimunud kohtumisel valmisolekut töötada Euroopas totalitaarse kommunismi hukkamõistmise nimel. Kaks erakonda võtsid ka vastu Euroopa-poliitikat puudutava koostöödeklaratsiooni.

Res Publica esinumbri Urmas Reinsalu sõnul on kokkuleppe otsene tulemus see, et RP ja Uus Aeg hakkavad Euroopas tegema koostööd kahjunõuete esitamise küsimuses.

„Natsismi kuriteod on Nürnbergi protsessi käigus avalikult hukka mõistetud. Kogu Euroopa avalikku hukkamõistu vajab ka totalitaarne kommunism. Ning selle kuritegude läbi kannatanud ohvrid peavad saama hüvitust,“ ütles Reinsalu.

Reinsalu lisas, et Euroopa Liidu liikmena vajab Eesti uut välispoliitilist doktriini Venemaa suhtes. „Kui seni põhines meie poliitika Venemaa avalduste

suhtes sagedasti vaikimisel, siis nüüd peab see muutuma selgete vastulauset poliitiks,“ ütles Reinsalu.

Ta juhtis tähelepanu ka Vene välisministri esindaja teisipäevasele avaldusele selle kohta, justkui oleks Eesti ise astunud Nõukogude Liitu. Reinsalu sõnul on lubamatu teha selliseid avaldusi EL liikmesriigi kohta olukorras, kus tint Euroopa Liidu ja Vene partnerlusleppel ei ole veel kuivanud.

Kommenteerides kahe erakonna vahel sõlmitud partnerluslepet, ütles Reinsalu, et leppe tulemus on topelthäl Res Publica valijale - tema huvide eest hakkavad Euroopa Parlamendis seisma ka Läti Jaunais laiksi esindajad.

Reedel toimunud üritusel asetasi kahe erakonna juhid, Eesti peaminister Juhan Parts ja Läti ekspeaminister Einars Repše represseeritute mälestuskividele nii Valga, kui Valka pool lilled ning samuti võtsid sõna represseeritute organisatsioonide esindajad.

Kus tehakse koostööd?

Kommunistlike rezhiimide hukka mõistmisel

- vastu võeti otsus teha koostööd selle nimel, et kommunistlike totalitaarrezhiimide poolt sooritatud kuriteod saaksid Euroopa Parlamendis hukka mõistetud
- kutsutakse üles looma nii rahvusvahelist kui ka riigisiseseid uurimiskomisjone ja ekspertgrupe, kes koguksid infot inimõiguste rikkumiste kohta kommunistlike rezhiimide poolt
- erakonnad on veendunud, et kommunistlike totalitaarrezhiimide ebaõiglus ja sooritatud hirmuäratavad kuriteod tuleb

ohvritele ja nende perekondadele kompenseerida

Euroopa asjades

- Eesti ja Läti põllumehed peavad saama ligipääsu euroliidu põllumajandus- ja tootmiste võrdsetel alustel seniste liikmesriikidega
- Ühelgi riigil ei tohiks olla teistest rohkem poliitilist võimu Euroopa Liidus, ainult niimoodi saab EL jääda olemuselt konsensusliiduks
- Kindel „Ei“ Euroopa maksule. Euroopa Liidu võti on oma liikmesriikide konkurentsivõimet tõsta.

Lastele alkoholi müümise eest tuleb kriminaalkaristus

Lauri Tankler
lauri.tankler@respublica.ee

Teisipäeval, 11. mail koos olnud Res Publica eestseisus arutas teiste teemade hulgas erakonna seisukohti alkoholipoliitika valdkonnas ja leidis, et lastele alkoholi müümise eest tuleks ette näha kriminaalkaristus.

Eestseisuses arutleti, et paljud kaupmehed on valmis riskima trahviga ja isegi litsentsi kaotamisega ja müüvad alkoholi ka alaealistele, sest see on väikes-tele poodidele väga oluline tululialikas.

ALKOHOLIREKLAAMILE PII-RANGUD. Res Publica eestseisus pidas seetõttu vajalikuks, et alaealisele alkoholi müümise eest ähvardaks karistus ka müüjat, mitte ainult juriidilist isikut. Justiitsminister Ken-Marti Vaher

rääkis, et ministeeriumil on valmis terviklik seadusepakett, mis ei muuda kuritegelikuks pelgalt müümise, vaid ka selle, kui täsealine seda alaealisele ostab.

Alkoholipoliitika jõuti veel järel- dusele, et tuleks piirata alkoholi- reklaami ja kaotada see kol- mest meediumist – televisioo- nist, raadiost ja trükiajakirjandu- sest. Samuti tuleks eestseisuse arvates keelata alkoholi propa- geerivad tarbijamängud.

Sotsiaalministri seisukohti tutvustanud ministri nõunik Erki Must rääkis veel ühest piiran- gust, mille kaudu saaks alkoholi liigtarbimist vähendada. Ettepa- neku kohaselt tuleks luua kord alkoholi müügis ja eksponeerim- ses ja liigitada poodides alkohol karastusjookidest eemale.

ALKOHOL MAHLAST EEMALE. Eestseisus oli sellega nõus ning

jõudis seisukohale, et on ebanor- maalne, et alkohol asub kauplu- ses kohe mahlade-limonaadide kõrval. Seadusega tuleb määra- ta, et alkohoolseid jooke müüa- se kaupluses selle jaoks eralda- tud alal, mis ei puutu kokku iga- päevase toidukauba ning laste- toodetega. Lubamatu on alkoholi eksponeerimine vaateakendel.

Ministeeriumi seisukoht oli veel toetada alkoholi liigtarbimise rehabilitatsiooni ning leida võimalused tööturumeetmete raames toetada inimeste püüdlusi vabaneda alkoholisõltuvusest. Ka see seisukoht leidis eestseisuse heakskiidu. Samuti oldi põhimõt- telisel seisukohal, et alkoholi- müüki tuleks piirata ning see tee- ma tuleb põhjalikumalt läbi töö- tada Riigikogu fraktsioonis ning sotsiaalkomisjonis.

Erakonna üldkogu toimub Rakveres

Peasekretär Ott Lumi tegi ettepaneku korraldada käesole- va aasta erakonna üldkogu korraldada Rakveres, kus just hiljuti valmis uus spordihoone, mida eestseisus ka toetas.

Üldkogu toimumise ajaks oleks sel aastal laupäev, 18. september. Lumi sõnusi on koht valitud lähtuvalt soovist korraldada see erakonna suur- rüütus erinevates maakonna keskustes. „Kahjuks on era- konna kasvuga jäänud neid kohti üha vähemaks, kuhu üldkogule kogunev rahvas kõik ära mahuks,“ lisas ta.

Res Publica üldkogul vali- takse erakonnale juhtorganid – eestseisus, aukohus, revis-

jonitoimikond, esimees ja aseesimehed. Samuti toimub seal ministrite usaldushääle- tus, mida Res Publica korral- dab esimese erakonnana Ees- tis. Viimane üldkogu toimus eelmisel aastal 7. septembril Tartus. **VV**

Reinsalu: presidendi otsevalimise hääletus võiks toimuda kohalikel valimistel

Lauri Tankler
lauri.tankler@respublica.ee

Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees, Res Publica europarla- menti valimiste esinumber Urmas Reinsalu tegi teisipäeval, 18. mail avalduse, kus tegi ette- paneku korraldada põhiseaduse muutmise hääletus samal ajal 2005. aasta kohalike valimiste- ga.

Põhiseaduses muudetakse presidendi valimine otsesteks, mis tähendab, et rahvas saab ise omale presidenti valida. „71 Riigikogu liiget on avaldanud toe- tust presidendi otsevalimisele ja

kinnitanud seda oma allkirjaga vastaval põhiseaduse muutmise eelnõul,“ kirjutas Reinsalu oma avalduses. „Küsimus on, kas poliitikutel jäävad oma oeldud seisukohtade ja allkirjade juurde.“

PRESIDENDI PEAB VALIMA RAHVAS. Res Publica selgeks taotluseks oli, et järgmise presi- dendi peaks valima rahvas ning erakond kutsus varem teisi erakondi üles toetama rahvahää- letust põhiseaduse muutmiseks eelseisvatel Euroopa Parlamendi valimistel, mida erakonnad aga ei toetanud.

„Teised erakonnad töid põh-

jenduseks, et valijad ei suuda langetada kahe erineva küsimu- se puhul kaalutletud otsuseid ja see mõjutaks tulemusi,“ ütles Reinsalu. „Vaadates senist vali- miskampaania kulgu ja püstita- tud teemasid, ei saa seda pida- da põhjendatud argumendiks. Erinevaid teemasid, mille aruta- takse ja mille osas valija peab kandidaatide vahel seisukoha võtma, on palju.“

Reinsalu peab vajalikuks kõi- gi parlamendis esindatud poliiti- tiliste jõudude konsulteerimist enne eelnõu teist lugemist. „Mi- nu seisukoht on, et poliitiliste jõudude enamus jääks oma se-

niste lubaduste juurde, toetades presidendi valimise rahvahääle- tust, ning et hääletus viidaks lä- bi 2005. aasta sügisel aset leid- vatel korralistel kohalike omava- litsuste volikogude valimistel,“ sõnas ta.

ANNA OMA ALLKIRI. Reinsalu kutsub nüüd kõiki erakonna liik- meid üles andma oma allkiri toe-

tamaks presidendi otsevalimisi. „Tegin juba eelmisel suvel ette- paneku valida president otse. Miks? Sest usun demokraatiat ja usaldan oma rahvast,“ ütles Reinsalu.

Oma toetust presidendi otse- valimistele saab avaldada Urmas Reinsalu koduleheküljel www.reinsalu.ee.

Vaher kutsub üles jõulisele narkovõitlusele

Siim Männik
siim.mannik@respublica.ee

Justiitsminister Ken-Marti Vaher algatus võtta võitlus narkokau- bandusega esmaseks siseriikli- kuks prioriteediks kõigis Euroo- pa Liidu riikides, leidis põhimõt- telist toetust 14. mail Rootsis toimunud Põhja- ja Baltimaade justiitsministrite kohtumisel.

Koos olnud ministrid tõdesid narkokaubitsemise kasvavat oht- likkust. Asumaks võimalikult kii- resti praktilisele koostööle, aru- tavad nimetatud riikide esinda- jad konkreetset tegevusplaani ju- ba mai lõpus, eesmärgiga viia initsiatiiv juba 8. juunil Luxem- burgis toimuva Euroopa Liidu si- se- ja justiitsministrite nõukogu päevakorda.

KIIREM RAHVUSVAHELINE ME- NETLUS. „Me peame esmalt üht- lustama oma siseriiklikud priori- teetid, sest ainult nii saavutame edu,“ rõhutas Vaher. „Peamiselt piki nn siiditeed Afganistanist läbi Kesk-Aasia Euroopasse pai- satavad üha suurenevad uimasti- kogused põhjustavad korvamatut kahju kogu Euroopale. Piirideüle- ne, tihedalt terroristlike organi- satsioonidega seotud narkokau- bandus pidurdab riikide arengut ning poliitilist stabiilsust ja hal- vab majandust.“

Narkovõitluse prioriteetus tä- hendab eelkõige kokkulepet, et iga riik tagab narkokuritegude eest vastutavatele üksustele poli- tseis ja prokuratuuris piisavad ressursid. Eelarve kasvu tingi- mustes suurendatakse enim just narkokuritegudega tegelevate üksuste vahendeid. Kriminaal- asutuste tulemuslikkuse mõõtimi- sel oleksid narkokuritegevusega seotud näitajad peamiselt kohal. Lisaks peaks riikidevahelises suhtlemises tekkima selline töö- korraldus, kus narkokuritegudega seotud õigusabi palveid täidetak- se eelisjärjekorras, tagades nii nende keskmisest märgatavalt kiirema menetlemise.

MINISTER TUTVUSTAS EESTI AL- GATUST. Vaher tutvustas oma et- tekandes Eesti karmistatud nar- kopoliitikat. Käesoleva aasta al- gusest võib Eestis narkootikumi- dega kaubitsemine tuua kaasa kuni eluaegse vanglakaristuse.

„Narkoäri on äärmiselt innova- tiivne. Et selle vastu edukalt või- delda, peame olema karmimad ja kiiremad ning esimese sammuna koondama oma jõud Balti- ja Põhjamaades. Loiu suhtumisega võime ühel hetkel avastada, et „valge pulber“ on meie ühiskon- nad pöördumatult lämmatanud,“ lõpetas sel teemal Vaher.

Ken-Marti Vaher

Kuidas kampania sinu jaoks alanud on?

Urmas Reinsalu

„Minu kampania algas esmaspäeval pärast Euroopa Liiduga liitumist. Minu üheks esimeseks kohtumiseks oli visiit lru vanadepoodusse, kus tänasin eakaid nende poolt antud panuse eest. Järgmisena kohtusin juba noorte tulevaste riigiametnikega Sisekaitseakadeemias, kus heiskasime Euroopa Liidu lipu ja rääkisime sellest, kuidas riiki tugevamaks muuta.“

Juba esimestel kohtumistel sai mulle selgeks, et valijad tahavad rääkida Eestist ja Eesti huvidest. Mitte erakondadest ja päevapoliitikast. On näha, et need rahvas ei otsusta nendel valimistel kindlasti päevapoliitika alusel, vaid see on selgelt tõsisemate, sügavamate otsuste küsimus.“

Ene Ergma

„Olen osalenud juba mitmel üritustel ning püüan kindlasti veel ringi sõita. Järgmiseks suuremaks ürituseks on Türi Lillelaad, kus mind näha võib. Aga eks see kampaniategemine ole raske, sest mul on ju teine töö ka. Seoses spiiiritööga pean palju reisima ja eks mõlemad tööd kannatavad seetõttu. Kuu lõpus pean minema pikemaks ajaks Ameerika Ühendriikidesse – see oli juba pikka aega enne kampaniat kokku lepitud.“

Eiki Berg

„Kampania on täie hooga käima läinud. Praeguseks on meeskond koos, tööplaanid koos ja kõik toimib. Kogu kampania jooksul võib mind näha igal pool üle Eesti, sõidan päris palju ringi koos oma meeskonnaga. Nüüd jääb vaid oodata ürituste ajaks ilusat ilma ja rohkelt energiat.“

Eurovalimiste kam

Isiklik suhtlemine valijatega tekitab usaldust

Lauri Tankler
lauri.tankler@respublica.ee

Res Publica Lääne-Virumaa piirkonna liige **Ilona Heinsalu** (pildil) kirjeldab, kuidas tema jaoks möödusid kaks kampaniat ja mida püüab ta europarlamenti valimiste eel ära teha.

Heinsalu on kaasa löönud Res Publica kohalikel valimistel 2002. aastal ja ka 2003. aasta Riigikogu valimistel. Viimaste kohta on tal kõige rohkem öelda, olid need ju vaid aasta tagasi. „Ega ma siis üksi ei teinud kampaniat oma kodukohas – tegime kohaliku Laekvere osakonnaga,“ räägib ta.

Laekvere osakonnas on 18 liiget, kelle vanus jääb Heinsalu sõnusti enamasti 30 ja 50 aasta vahele, nii et verinoori liikmeid seal kandis ei ole.

Oma meeskonnaga koos käidi kampania jooksul läbi 85 perekonda ja kodu, kus käidi küsitlomas, millist erakonda või kandidaati valida kavatsetakse. „Need 85, kes olid nõus rääkima, olid küll väga vastutulelikud meile ja kuulasid ära,“ rääkis ta.

Koos käidi mitmel üritustel, näiteks vastlapäeval Rakveres, kus pakuti linlastele nn „võimupirukat“. „Lubasime ka Reformierakonnal kampania-inimestel sealt tüki lõigata,“ naljab Heinsalu tagantjäreli.

Kindlasti lubab Heinsalu ka käesoleval kampanial kohalikel üritustel osalema ja tutvustama rääkima. „Isiklik inimestega lävimine on väga tähtis selle jaoks, et mingit tulemust saavutada,“ arwab ta. „Ajakirjandus on ka muidugi oluline, aga paljud inimesed ei taha tähele panna, mida seal räägitakse.“

Heinsalu sõnusti tuleb pärast valimiskastide juures mõne kandidaadi nimi tuttav ette, kui keegi on selle inimesega isiklikult kandidaadist rääkinud.

„Maal tunnevad inimesed kõik üksteist. Kui omad inimesed teevad kampaniat, siis tekib ka usaldus selle erakonna vastu,“ sõnab Heinsalu.

Üks A-rühmadest Tallinna kesklinna peal aktsioonil. FOTO: MADIS KÜBAR

A-rühma juht: kampania-rahvas on särtsu täis

Lauri Tankler
lauri.tankler@respublica.ee

A-rühmad on kampaniameeskonnad, kes käivad ringi üritustel, jagavad voldikuid ja tutvustavad Res Publica kandidaate. Ühte neljast A-rühmast juhtiv Alo Lööke ütleb, et kuigi kampaniat tehakse iga päev, on inimesed energilised.

Kuidas töökoormus on?
Liikmetel on suhteliselt mõistlik. Rühma juhtidel on muidugi

suurem koormus, sest me oleme väljas iga päev. Aga kuna rühmad on küllalt suured, saavad inimesed teha kaks päeva järjest tööd ja siis jälle paar päeva puhata. Endal läks just hiljuti neli päeva järjest ratastel.

Kuidas üldine meeleolu rühmas on?

Eks liikmed on särtsu täis küll, ehkki praegu on veel vara öelda. Suurt loidumust pole küll märganud, kõik teevad rõõmsasti tööd ja on särtsu täis.

Kuidas rahvas teid üritustel vastu võtab? Kas räägitakse või saadetakse minema?

Praegu on kõik ilus ja soe, aga varsti võib minna hüllemaks, sest lauskampaniaks pole veel läinud. Kui kõikide erakondade meeskonnad kogu aeg inimesi tülitavad, siis ei taheta enam rääkida. Praegu on suhtumine küll täiesti positiivne.

Kui jutule saab võõra inimesega, siis kuidas nende suhtumine on?

Paljud ütlevad, et ei ole mõelnudki veel ühelegi kandidaadile ja voldikuid võtavad nad küll hea meelega. Umbes neljandik või viiendik ütleb, et ta hääletab kindla kandidaadi poolt, kuid lubavad küll teisi võimalusi tutvustada.

Eriti vähe teatakse valimistest ja kandidaatidest maapiirkondades ja just eakamad ei ole veel endale kandidaati välja valinud.

Jaanus Rahumägi

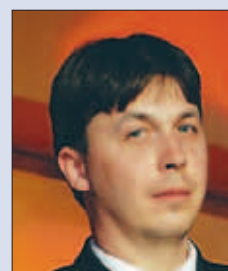
„Sõna otseses mõttes kampaniat ma ei teegi. Minu kampania on justkui kahe kärbe löömine ühekorraga – minu jaoks on praegu kaks olulist teemat, mis päevakorral on. Üks on kindlasti valimised ja teine on minu töö naiste- ja lasteorganisatsioonidega. Nendega koos on meil tõsiselt teemaks inimõigused, inimkaubandus ja prostitutsioon. Selle tõttu osalen ma mitmel seminaril, ka rahvusvahelistel. Samamoodi käin ma üritustel korrakaitseasutustes, kus me küll räägime alati asjast, aga euroteema käib kogu aeg sellega kaasa.“

Reet Roos

„Ma olen juba mitu nädalat olnud liikvel ja käinud väga mitmetes kohtades valijatega kohtumas. Kampania lõpuni jäävatest päevadest on mul ka juba kaks kolmandikku ära planeeritud – neid, kes külla kutsuvad on ikka päris palju. Euroopa Liidust ja europarlamentidist tahetakse üldiselt vähe rääkida, pigem rohkem ikka päevapoliitikast.“

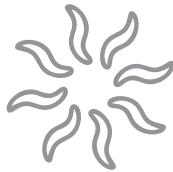
Nendel valimistel on ringkond suurem ja tuleb käia kaugemal, kui oma maakonna piires. Näiteks just hiljuti hakkasin hommikul kell kolm sõitma, et kuuese praamiga Hiiumaale jõuda – õhtul tuln kella üheksase praamiga tagasi ja kui koju jõudsin, kukkusin riietega magama.“

Nikolai Golubev

„Kampaniaga alustasime esimesena ja juba 1. mail osalesin Narva sprindirallis nii europarlamenti kandidaadi, kui ka võistlejana. Samuti on praeguseks käima läinud ka meediakampania.“

Kõik materjalid on valmis ja nüüd jääbki üle vaid valimiste päevani ise üritusi korraldada ja teiste korraldatud üritustest osa võtta.“

Marko Mihkelson

„Mul on olnud päris mitmeid kohtumisi juba ja palju on veel ees. Kindlasti on see hea algus, arvestades, et üldhuvi nende valimiste vastu on tegelikult päris leige.“

Ma üldiselt mingit šouid korraldama ei hakka, selle jaoks on meil teisi inimesi, minu kampania keskendub sellele, mida ma kõige paremini oskan. See tähendab, et minu kohtumised on ka pigem ametlikku laadi – näiteks hetkel vastan ka sellele küsimusele Moskvast. Ja igal pool kohtumistel ongi teemadeks Venemaa ja tema suhted euroliiduga – see ongi see, millele keskendun.“

Marko Pomerants

„Põhiline märksõna minu kampania puhul on ikkagi see, et ma püüan oma tööd teha hästi. Aga teisalt käin ka mina nii palju üritustel kui võimalik. Kui käisime Rakveres Ene Ergmaga paariks tunniks hommikul turul, siis oli seal küll väga palju inimesi, kes paari tunni jooksul tulid küsima ja said ka vastuseid. Minu kampania seisneb selles, et ma püüan kogu aeg olla pildis – alles eile vestlesin Eiki Nestoriga Tegelikkuse Keskuse saates. Ja näiteks homme osalen ma Rakveres näidendis „Tulivesi“ piirivalvurina – olengi end sellise sotsiaaltegelasena välja reklaaminud ja nüüd saan ka alkoholi levikut piirava teelasena lava peal üles astuda.“

Tiit Matsulevitš

„Eks kampania alles kogub hoogu. Paisub, et ühiskond pole veel päris hästi aru saanud sellest, millise tähtsusega see europarlament või europarlamenti valimised Eesti jaoks on. Aga praegu sõidan ühele kohtumisele Kilingi-Nõmme valijatega kohtuma.“

Kui kohtumistel tekib inimestega isiklik kontakt, siis on näha, et mingi huvi juba on tekkinud. Eks ma olen siis üritanud neile selgeks teha, et kandidaadid ei lähe Euroopasse mingit Euroopa asja ajama. Euroopa asi on ju nüüdsest ka Eesti asi ja vastupidi. Ja kui see selgeks saab, siis minnakse ka valima.“

paania on täies hoos

5 põhjust, miks valida Res Publica

• RES PUBLICALE ANTUD HÄÄL SAAB EUROOPAS SUURIMA KAALU.

Res Publica kuulub Europarlamendi võimsaimasse, EPP-ED fraktsiooni, seetõttu on meil kõige rohkem võimalust Eesti huvisid kaitsta.

• RES PUBLICALE ANTUD HÄÄL ON PARIM GARANTII ESTI ISESEISVUSE POOLT JA SUPERRIIGI VASTU.

Meie oleme selgelt väljendanud oma tahtet ja valmisolekut seista rahvusriikide liidu eest ning olla üheselt vastu kõigile katsetele otsustamist Euroopas rohkem tsentraliseerida.

• RES PUBLICALE ANTUD HÄÄL ON HÄÄL KOMPETENTSELE MEESKONNALE.

Juhan Partsi euromeeskond töötab kui üks tervik ka pärast valimisi – kolm inimest Euroopas, üheksa Eestis. Meie meeskonda kuuluvad erinevate valdkondade kogunud asjatundjad, sealhulgas kolm tipp-välispoliitikut.

• RES PUBLICALE ANTUD HÄÄL AITAB EURORAHHA KOJU TUUA.

Kuna oleme valitsev erakond, siis saame tõhusalt suuri riiklikke ja kohalikke projekte koostada.

• RES PUBLICALE ANTUD HÄÄL ON KA USALDUSHÄÄL JUHAN PARTSI VALITSUSELE.

Aastaga oleme täitnud terve rea valimislubadusi: tulumaksuvaba miinimumi tõstmine, lastetoetuste tõus, vanemapalk, narkokaristuste karmistamine, riigi säästukava jne. Kuid valitsuslepe sisaldab ülesandeid veel kolmeks aastaks. Tugev tulemus eurovalimistel kindlustab valitsuse mandaati, et tõsta toimetulekutoetusi, viia lõpule 21. sajandi hariduse programm, panna referendumile presidendi otsevalimised, minna üle eurole.

küsimus ja vastus

Saatke oma küsimused e-posti aadressil urmo.kybar@respublica.ee - ja ärge häbenege küsida, rumalaid küsimusi pole teatavasti olemas! Küsimustele vastatakse nii erakonna e-posti listis kui ka Võta Võimus.

Kaido: Kuidas inimesele lühidalt seletada, mis asi see europarlament on ja mis tähtsust tal on? Paljud küsivad, et miks nad üldse peaksid valima minema.

Euroopa Parlament (EP) koosneb kõigist liikmesriikidest valitud esindajatest, igal riigil on vastavalt suurusele ette nähtud kindel arv kohti (Eestil 6). Parlamendiliikmed jagunevad maailmavaate järgi fraktsioonidesse, neist kõige suurem ja mõjuvõimsaim on Euroopa Rahvapartei ehk konservatiivide fraktsioon, kuhu hakkavad kuuluma ka Res Publica esindajad.

EP roll on üha suurenenud ja täna on tal arvestatav otsustusõigus Euroopa Liidu õigusaktide loomisel, mis ju otseselt ka meid puudutavad. EP ei algata küll ise eelnõusid, aga enamikus valdkondades tuleb otsuse vastuvõtmiseks saavutada EP nõusolek (on küll ka valdkondi, kus EP-l on ainult nõuandev roll). Üks olulisi valdkondi on Euroopa Liidu eelarve, mida ilma EP nõusolekuta vastu ei saa võtta. Seega on EP-l oluline roll ja on väga oluline, et sinna saaksid Eestist inimesed, kes aktiivselt meie huvide eest seista suudaksid.

Anna: Kas loevad erakonnale antud häälde kokku või valitaks osutuvad need, kes saavad rohkem hääli?

Europarlamendi valimised toimivad järgmiselt: 1. Kõik RP kandidaatidele antud häälde liidetakse kokku ning jagatakse häälele üldarvuga. Selle põhjal määratakse, mitu kohta meie nimekirja saab. (Selleks kasutatakse d'Hondti meetodit, mis võimaldab tugevaid tulemusi nõrkade arvel, samamoodi nagu Riigikogu valimistel). Järelikult on erakonna jaoks esmatähtis, et kõik kandidaadid kokku saaksid võimalikult palju hääli, sõltumata sellest, kuidas need kandidaatide vahel jagunevad.

2. RP nimekirja sees reastatakse kandidaadid hääle arvu järgi ümber. Kui oletame, et meie nimekirja saab 3 kohta, siis valitaks saavad 3 enim hääli saanud RP kandidaati. Järelikult on iga kandidaadi isiklik huvi saada teistest rohkem hääli – kuid mitte oma erakonnakaaslaste arvel (see vähendaks meie mandaatide arvu), vaid teiste era-

kondade arvel.

Seega:

- Erakonna jaoks loeb iga hääli, sest erakonna mandaadid tagab hääle koguarv.

- Kandidaadid jaoks isiklikult on tähtis saada võimalikult palju hääli, sest see tagab talle koht nimekirja eesotsas.

- Niisugust olukorda, kus me häälele killustumise tõttu europarlamentist välja jääme, ei saa tekkida.

- Küll aga võib meile mõne mandaadi maksta madal valimisaktiivsus meie toetajate seas, mistõttu on eriti tähtis, et kõik potentsiaalsed Res Publica valijad tõepoolest valima tuleksid.

Meelis: Kes hakkavad asendama meie praegu vastutavatel kohtadel töötavaid inimesi, kui nad europarlamenti valitakse?

Praegu on sellele küsimusele siiski vara vastata. Riigikogu liikmete asendusliikmed on valimistulemustest sõltumata teada (vaata <http://www.vvk.ee/r03/tulemus/asendusliikmed.html>), mis aga puutub Riigikogu esimees Ene Ergmase või sotsiaalminister Marko Pomerantsi, siis kindlasti on meil väärkaid kandidaate, ent konkreetsetest nimedest on enne valimistulemuste selgumist kohatu ja ennatlik rääkida.

Andrus: Millal hakkab Eesti Vabariik riigile kuuluva monopoolse ettevõtte Eesti Energia suhtes käituma peremehena? Millal surutakse riigile kuuluva ettevõtte oligarhidest juhid raamidesse, mis tagavad ettevõtte inim- ja kliendisõbraliku töö?

Kahtlemata on meie eesmärgiks tagada Eesti Energia inim- ja kliendisõbralik töö. Nii näiteks ootame praegu elektrituruiinspeksioonilt väga põhjalikku analüüsi Eesti Energia poolt soovitud hinnatõusude põhjendatusest ning vastust küsimusele, kas ja mil määral hinnatõus on ikka vajalik energia kindlustamiseks kõigile. Teisalt oleme ka astumas samme, et Eesti Energia oma monopoliisuse kaotaks, ning selleks on meil pooleli elektrituru avanemise kiirendamine.

Tiit Niilo

„Kampania algas suhteliselt leigelt. Ei ole väga tõsiselt sellega tegeleda jõudnudki, sest mitmeid muid töid on ka samal ajal plaanis. Kuid nüüd on tööplaan paigas ja meeskond tegutseb. Seni on üldse eurokampania kõikidel erakondadel natuke

vaikne olnud.

Ma olen käinud mitmetel maamessidel oma Nopri talu tooteid müümas ja vaikselt ka omale kampaniat tegemas. Loodan, et minu võrokeelsed kampaniamaterjalid võetakse ka rahva seas hästi vastu.“

Carmen Kass

„Kampania on mulle sama uudne kogemus kui valijatele minu kandideerimine. Aga huvitavalt läheb! Kohtan nii suurt poolehoidu kui teravaid küsimusi aga olulisem on, et üldse rahvas valima tuleks.“

Ela Tomson

„Minu jaoks on kampania alanud sisukalt ja hästi. Kõik senised kohtumised on olnud huvitavad ja neid on (ja tuleb) väga palju. Praegu, kui sa küsid, sõidan just Kilingi-Nõmme valijatega kohtuma.

Pärnu ja Pärnumaa on minu jaoks siiski kõige olulisem piirkond, sest siit olen ma pärit ja siin tuntakse mind paremini.“

Võta Võim

Aita võidule kaasa!

Res Publica on vastu minemas oma neljandale kampaaniale ning meil on juba pagasis kolm võitu. Kõigepealt läbimurre kohalike volikogude valimisel 2002. aastal. Seejärel võidukas Riigikogu valimiste kampaania, mille tagajärjel on Res Publica valitsuse juhtpartei ja praeguseks ka kõige suurem fraktsioon Riigikogus. Ning viimaks ka veel Euroopa Liiduga liitumise referendum, mille tõttu oleme maikuust alates täieõiguslikud Euroopa Liidu liikmed.

Nüüd on käes lahingupäev ja me peame vastu minema jälle kord valimistele, kus peame tõestama ennast valijatele ja Euroopale. Meil on olemas aukartustäratav kogus saavutusi, millega on Res Publica valitsuse olles hakkama saanud. Neid kõiki väikeseid ja suuremaid võite olete võinud lugeda Võta Võimust ja meediast ka mujal.

Meil on olemas võimalused kaitsta Eesti huve Euroopas – nüüdsest täieõigusliku Euroopa Rahvapartei liikmena oleme osa suurimast fraktsioonist europarlamentis, mis annab meile järjest paremaid võimalusi midagi realselt seal ka ära teha. Ja kui valida õiged kandidaadid, Res Publica kandidaadid, kõlab meie väheste saadikute häälel nii fraktsioonini, sealt edasi kogu Euroopa Parlamendini ja sealt kogu Euroopani.

Meil on olemas reaalne plaan, kuidas Eesti huve Euroopas kaitsta. Seistes vastu liigsele bürokraatiale, püüdes arendada Euroopa majandust, arendades Euroopa ühist haridusruumi – need on kõik põhimõtted, mida me saame oma sõpradele ja tuttavatele rääkida, et Res Publica saadikud ei lähe sinna nalja tegema.

Kõige olulisem on aga see, et meil on olemas liikmed, kes julguvad kõike seda oma tuttavatele, sõpradele, kolleegidele, koolikaaslastele ja isegi võõrastele inimestele tänaval rääkida. Võta Võimu arvates peaks Res Publica liikmed uhked olema järjekordsele valimisvõidule vastu minnes.

Võta Võim kutsub üles kõiki Res Publica liikmeid esiteks valima minema. Seda on võimalik teha juba esmaspäevast, 31. maist. Aga sellega ei peaks ometi piirduma. Kui teie sõbrad ja tuttavad hindavad teie vaateid Eestist ja Euroopast, siis hindavad nad ka erakonda Res Publica. Seetõttu kutsub Võta Võim liikmeid üles ka rääkima oma sõprade ja tuttavatega ning viia ka nemad valima. Res Publica kandidaati valima.

Tegevusi lähipäevadeks

Urmo Kübar
Organisatsioonisekretär

Europarlamendi kampaania on jõudmas haripunkti. Kandidaadid kohtuvad aktiivselt valijatega ja osalevad üritustel, meedias käivad valimisdebatid, teles jooksevad meie klipid, Tallinna tänavatel on väljas reklaamid, valminud on kampaaniatruukised.

Olgu siinkohal antud mõned konkreetsed soovitusel tegevusteks valimisteni jäänud päevadel, millega igaüks saab kaasa aidata meie heale tulemusele. Kellelki ei eeldata midagi üle jõu käivat, küll aga on mõned lihtsad, ent väga vajalikud asjad, mida saad teha:

1. mõtle läbi kõik oma lähemad ja kaugemad sõbrad, sugulased ja tuttavad – kellega neist saaksid valimiste teemal suhelda ning meie kandidaadi poolt hääletama kutsuda. Sinu soovitus on igal juhul tõhus. Nõuan-

ne – tee endale plaan, kuhu märgi ära, kellega juba oled suhelnud ja kellega veel on vaja seda teha. Vähemalt paarikümne inimesega suhtleme igapäevaselt ju kõik ning kui sul õnnestub nemad valima tuua, siis on see kõige olulisem panus, mida anda saad.

2. erakonna töötajatelt on võimalik saada jagamiseks kandidaate ja Res Publicat tutvustavad materjale. Kui leiad tunni või paar selleks, et aidata neid materjale jagada ka tänavatel, anna sellest kindlasti oma piirkonna tegevjuhile teada! Samuti on oodatud kõik nõuanded, mida ja kuidas kampaanias teha saaks.

3. mine ise esimesel võimalusel valima ja kanna hoolt, et kõik su tuttavad sama teeksid – mida varem, seda kindlam, et käidud saab. Valida saab sel nädalal maakonnakeskustes (vt. lk. 1), 7.-9. juunini juba kõigis valimisjaoskondades. Neil päevadel saab hääletada ka väljaspool oma registreeritud elukohat. 13. juunil saab valida ainult elukohajärgses jaoskonnas. Kui võimalik, aita meie toetajaid valimisjaoskonda jõudmisel!

Ühepäevaperemehed Tallinna rahakoti kallal

Taavi Veskimägi
Rahandusminister

Tallinna linnavalitsus on läinud omadega liiale. Segadus, mis Tallinna linna finantsasjades valitseb, on täna muutunud selliseks, et ma kahtlustan, et ka linn ise ei saa oma finantsasjadest aru.

Seda või lihtsalt rumalust näitab ka pidev probleemide eitamine. Isegi Rahandusministeerium saab pidevalt kirju ettevõtjatelt, kellele Tallinn on võlgu, et kas riik ei saaks aidata neil linnalt võlgu kätte saada.

Rahandusministrina teeb mind murelikus, et Tallinna linn, mille eelarve moodustab suure osa Eesti kohalike omavalitsuste koondeelarvest, ei kontrolli oma rahaasju, veel vähem nende eesmärgistatust. Paistab, et otsuseid tehakse ainult poliitilise kohutunde, mitte reaalsusest lähtuvate võimaluste ja vajaduste tasakaalu silmas pidades. Täna on Tallinn „hea“ näide, milleni võib viia populistlike lubaduste rahuldamine rahva rahaga.

TALLINN ELAB TEISTE ARVELT. Mina Rapla valla elanikuna justkui ei peaks muretsema Tallinna elanike eest – seda teeb Res Publica fraktsioon Tallinna linna volikogus. Riigi esindajana aga olen mures, sest näen, kuidas Tallinn elab tänases päevas – uljalt nägemata üha madalamaks muutuvast vees üha teravamaid karisid enda ümber.

Tõepoolest, senini pole Eestis ühtki pankrotti läinud omavalitsust. Kuid kas sellest lähtubki linna praegune „äriplaan“? Aga kõige olulisem. Mida rohkem Tallinn teeb kulusid, mis ei ole tuludega kaetud, seda rohkem tuleb riigil jätta laekuvaid tulusid reservi, et Tallinna eelarve tasakaalustamatust kompenseerida.

Ka ühekorsete, ja nagu näha prognoosimatute linna vara müügist laekuvate tuludega eelarvevajaduste katmine on elamine tuleviku arvelt. Ega linna vara müük ei ole midagi muud kui linnarahva rikkuse vähendamine. Ega ühte asja kahte korda müüa ei saa. Paratamatult tekib küsimus, kellele seda ühiskondlikku rikkust ringi jagatakse? On see üldistes huvides või ühte kitsast valijagrupperi silmaspidav?

Silmakirjalik on seejuures öel-

da, et rahandusministeerium ei ole töötanud välja lahendusi, erasektori kaasamise skeeme ega omavalitsuse maksujõuetuse regulatsioonid. Meil on kontseptuaalselt nad olemas ja peagi saavad olema ka nende alusel vajalikud regulatsioonid. Loodetavalt ei ole siis Tallinn esimene, kellele neid regulatsioone tuleb rakendada. Siinjuures avaldan lootust, et segu erinevatest planeerimise ja aruandluse süsteemidest Tallinna linnas ei ole mitte pahatahtlik volikogu hullutamine, vaid siiras küündimatus.

KÕIGI OMAVALITSUSTE MAINE ON LÕÖGI ALL. Eestis on palju häid ja tulevikku vaatavaid linna- ja vallajuhte. Kelle ees tunnen sügavat austust. Kahjuks Tallinna linnajuhtide teod sellist tunnet minus ei tekita. Täna hakkab Tallinnas kui ühes Eesti omavalitsuses toimuv vastutustundetus alla viima kõigi omavalitsusjuhtide ja omavalitsuste usaldusväärust, ja seda eelkõige rahva silmis. Eks ole märk sellest ka ühe tihenevad küsimused mulle rahandusministrina nii Riigikogu saalis kui kohtumistel üle Eesti – lasteaednike palkade maksmine tuleks omavalitsuste käest võtta ära, riik peaks

huvikoolide pedagoogidele ise palka maksma, munitsipalkooli pedagoogide töötasustamist ei tohi jätta kindlasti kohalike omavalitsuste otsustada jne. Need on signaalid, mis teevad mind murelikuks. Ma näen, et Eesti peaks tuginema tugevatele kohalikele omavalitsustele, kellele saab usaldada enamuse avalikke ülesandeid koos rahaga. Selline suhtumine selle eesmärgi saavutamisele kasuks ei tule.

Tallinn peaks olema eeskujuteistele, tema usaldus peaks olema kõige suurem. Kui eeskujud annavad aga ühepäevaperemehed, kellele tundub olevat kõik lubatud, siis tagajärjed ei saa jääda tulemata. Kui suurele Peetrile tundub olevat kõik lubatud, siis miks ei võiks ka väikesed Peetrid käituda samamoodi.

Nähes siitpoolt kohalike omavalitsuste tervikpilti, ütlen kindlalt, Tallinnal ei ole vähe raha võrreldes teistega – puudu jääb arukusest. Kui kõik käiksid rahaga ümber selliselt, nagu Tallinn, ei oleks neil pikka pidu. Linn, kes tahab olla PEAlinn, ei saa selliselt käituda – viimane on aeg on tulla mõistusele ja vaadata veidi selgema pilguga.

Üldisest soovitusel karmiks reegliks

Reet Roos kirjutab, mis on eurolollused ja miks on vaja neile vastu seista.

Olen oma eurokampaania üheks teemaks võtnud võitluse eurololluste vastu. Eurolollus on see, kui väikeettevõtjat sunnitakse paldaldama ühte ruumi mitut kraanikaussi, või see kui kahe toaga turismitalult nõutakse samu asju, mis Rakvere Lihakombinaadilt.

Eurolollused on reeglid, mille looja või rakendaja ei ole viitsinud lõpuni läbi mõelda, kuidas see reaalselt elu mõjutama hakkab. Just nimelt rakendaja, sest paljud eurolollused on tegelikult Euroopast meile jõudnud soovitusena ja siinsete ametnike poolt karmide käskudena kehtima pandud.

NAERA, KUNI PIIRAMA HAKKAB. Veidramate euroreeglite, porgandi puu otsa peletamise või kilulaevadele vaalavaatlejate

määramise üle on hea naerda. Aga olgu porgand pealegi kuskil ametlikes paberites puuviljadega ühes nimekirjas, kuni see ei hakka takistama tema kasvatamist või müüki. Palju hullemad on sellised reeglid, mis põhjustavad inimestele ja ettevõtetele asjata lisakulutusi või takistavad nende tegevust.

Kui Euroopas ringi sõita, kohtab igasuguseid vahvaid väikesi poekesi ja söögikohti, mis meie arusaama järgi euronõuetele küll vastata ei saa. Eriti kui meenutada Eestis levinud hirmujutte karmidest euroreeglitest ja uudiseid sellest, kuidas maapoed nõutud investeeringute pärast pankrotti lähevad. Tegelikult aga on paljudes riikides kohalike tavade säilitamiseks rakendatud erinõudeid.

Samasugune võimalus on olnud ka Eestil, meie ametnikud ei

ole aga julgenud või viitsinud seda kasutada. Üht-teist siiski juba liigub, maaelukomisjoni eestvedamisel muutis Riigikogu hiljuti toiduseadust, andes toidukaitlejatele võimaluse luua erinevaid hügieenijuhendeid, mis nende valdkonna spetsiifika sobivad. Nii ei pea väikepoed üle jõu käivate ja sisuliselt ebavajalike investeeringute pärast ukse sulgema.

VÄIKSEMAL ON RASKEM. Eelkõige piiravad karmid reeglid isikliku algatust ja väikeettevõtlust, pärssides kohalikku initsiatiivi. Suur piimakombinaat Valgas või Tallinnas saab teha suuremaid investeeringuid ja tal on ka suurem mõjujõud läbirääkimistel. Vihterpalus asuval Puuna poel (kus muide on traadita Internet!) aga ei ole lisavahendeid kusagilt võtta ja pole ka kedagi, kel oleks aega ja oskusi ametnikuga vägikalt vestada.

Et just väikeettevõtlus on majanduse põhiliseks tugisambaks ja arengumootoriks, tuleks väikesi ettevõtteid igati soodustada,

mitte ahistavate normidega piirata. Mujal maailmas ongi väikeettevõtete positsioon palju tugevam ja nendega arvestatakse rohkem ka seadusi välja töötades, st uusi regulatsioone kehtestades. Euroopa Rahvapartei juures on eraldi väike- ja keskettevõtete ühing (SME Union, <http://www.sme-union.org>), mille liikmeks ka Res Publica loodab peatselt astuda. Nemat seisavakki eeskätt ülereguleerimise ja maksude tõstmise vastu, st ettevõtluskeskkonna konkurentsivõime eest.

Et kaitsta neid, kel selle jaoks endal jaksu või vajalikku infot ei ole, tulebki eurolollusi tekitavat ülereguleerimise probleemi teadvustada poliitilisel tasandil, tähendab ka europarlamentis. Peame takistama uute rumaluste väljamõtlemist Brüsselis ja tegema meie ametnikele selgeks, et nende töö ei ole ainult Euroopast tulnud juhiste tõlkimine – nende tegemised ja tegematajätmissed mõjutavad otseselt Eesti elu- ja majanduskeskkonda.

Võta Võim

Res Publica ajaleht

Toimetaja:

Lauri Tankler

Address: Võta Võim,

Res Publica, Hobujaama 12/

Narva mnt. 9E, Tallinn 10151

E-post:

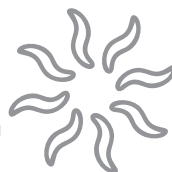
vota.voim@respublica.ee

Telefon: (0) 6 109 244

Faks: (0) 6 109 243

Layout: Rommi Linnik

50 78 372, linnik@hotmail.ee

Ott Lumi: Res Publica meeskond on tugev

Erakonna peasekretär Ott Lumi toob intervjuus välja teiste erakondade tugevused ja nõrkused ning selgitab, millistele valimistele me tegelikult vastu minemas oleme.

Lauri Tankler
lauri.tankler@respublica.ee

Res Publica peasekretär Ott Lumi vaatab Res Publica nimekirja ja kampaaniat ning võrdleb seda intervjuus teiste erakondade omadega, tuues välja ohud, võimalused ja Res Publica peamised konkurendid.

Kampaania koolitusel ütlesid sa, et valimised võidab see erakond, kes püstitab valimiste põhikonflikti. Mis võiks olla nende valimiste konflikt?

Seda on küll keeruline öelda kindlalt, kuna seda pole veel sõnastatud. Aga ma olen kindel, et see ei saa olla midagi muud kui usaldushäätetus praeguse valitsuse tööle.

Ükskõik, kas meie üritame mingit konflikti sõnastada Euroopa teemal või püüavad seda teha meie konkurendid, küsimus on ennekõike ikka selles, et kas valitsus, mis on väga Res Publica nägu, on toime tulnud. Kusagilt mujalt oleks seda konflikti otsima minna kunstlik.

Mis on siis meie positsioon sel puhul?

Üldine kontekst on Saksamaa CDU (kristlike demokraatide) partei kampaaniates töötanud Peter Radunski sõnutsi see, et kahel kolmandikul juhtudest valitsusparteid kipuvad europarlamenti valimised kaotama. Valitsuspartei positsioon on lihtsalt keeruline, kuna valitsuses on raske tulla välja mõne positiivse sõnumiga, oma valijaid on raske mobiliseerida, kuna valimisaktiivsus on üldiselt madal.

Opositsioonis on lihtsam valijaid kastide juurde tuua, sest kahtlemata on mitmes inimestes negatiivseid tundeid seoses valitsuse tegevusega.

Kuidas saaksime me siis vältida seda tavalist valitsuspartei saatust?

Ma arvan, et me peaksime siiski kõige rohkem mängima välja selle telje, mida kannab endas meie valimisloosung „Murrame läbi!“. See alusfilosoofia, see nägemus Euroopast vastandub teistele erakondadele, mida ütles Urmas Reinsalu ka oma kõnes va-

limiskonverentsil. Ehk siis vanad poliitikud, kes Euroopaga integreerimisprotsessi alustasid või olid selle juures, elavad siiani selles paradigmas, et Euroopa poliitika on midagi muud kui meie sisepoliitika. Aga ka selline vastandumine või see konflikt jääb valijale kaugeks.

Kõik sellised Euroopa-teemalised vastandumised ja programmilised erinevused on enamasti mõeldud siiski meediale, nendega masse ei kõiguta. Meedia natuke mängib nende ideedega, et kes on Euroopa maksu vastu, kes on poolt, kes on selle poolt, et sotsiaalküsimused oleksid rohkem Euroopa pädevuses, kes vastu. Masside puhul mängib siiski suurt rolli see, milline erakond suudab piltlikult öeldes valijaid käekõrval valimiskastide juurde tuua.

Kuidas Res Publica suhtub kampaania ajal üldse oma koalitsioonipartneritesse?

Loomulikult võistleme me küllaltki sarnase segmendi hääle pärast Reformierakonnaga. Parmpoolse või meie puhul siis parementsristliku maailmavaate poolt hääletajaid on kindel hulk, kuid ka selle ektoriaadi sees on mõned erinevused. Meil on valijaid palju ka maapiirkondades ja ka eakate inimeste seas, kus Reformierakonnal väga palju neid ei ole.

Kindlasti valimiste ajal võib ka ette tulla Reformierakonnaga nägemist. Minu arvates on mõistlik olla strateegilises mõttes Reformierakonnaga selles mõttes koosmees, sest ma ei näe meie Euroopa nägemuses suuri erinevusi. Kuid need võivad ka kampaania jooksul ilmned - näha on, et tõusetuma hakkab küsimus Euroopa Liidu põhiseadusliku leppe referendumist, kus meil võib tekkida erinevaid arvamusi.

Ja Rahvaliit?

See on ka Rahvaliidu jaoks usaldushäätetus. Ma arvan, et nad on endale seadnud eesmärgiks saada üks mandaat nendel valimistel ja minu hinnangul on neil hea õnnestumise korral võimalik ka see saada. Ma loodan, et Rahvaliidul läheb nendel valimistel hästi, sest see tagaks ka nen-

de stabiilsema käitumise koalitsioonis.

Kuidas on opositsioonierakondade stardipositsioonid hetkel? Kellel on kõige rohkem võimalusi?

Kui vaatame valimiste kontekstis, siis minu hinnangul on kõige nõrgem positsioon Isamaaliidul. Ütleme nii, et lootus saada mandaat on neil kõige hägusem, sest hoolimata aastast ajast opositsioonis, kus oleks aega end kokku võtta, siis on veel praegu neil probleem, et puudub valija jaoks selge poliitiline telg.

Poliitiline telg tuleb alati kõige paremini välja ikka kriiside ja konfliktide ajal. Ja ma mäletan, et eelmise aasta lõpus valitsuskriiside ajal tuli Isamaaliit välja isegi vasakpoolsemate seisukohtadega, kui Rahvaliit.

Eelmistel valimistel vastandusime tugevalt Keskerakonnale. Kuidas erakonna kampaania sel korral nende suhtes üles ehitatud on? Mida nemad teha võivad?

Keskerakond on eraldi kaasus. Ma endiselt arvan, et kui neil õnnestub kampaania ja õnnestub oma lahkkelisid tasandada siis pretendeerivad nad potentsiaalselt kahele mandaadile. Muidugi nende suur probleem on täna see, et partei on sisuliselt lõhki, mille tagajärjel need liikmed ja toetajad, kes kogu aeg on olnud Euroopa Liidu poolt, enam nende poolt ei hääleta.

Aga ma arvan, et nad tõenäoliselt suudavad nad end valimisteks mobiliseerida, nagu me eelmistel valimistel näinud oleme ja on meile tõsiseks konkurendiks. Kahtlemata on Keskerakond see, kellele me ideoloogiliselt vastandume.

Mida sa Sotsiaaldemokraatide positsiooni kohta arvad?

Erakond vahetas hiljuti nime, lootes sealt leida uut energiat. Kui me vaatame neid aga täna, siis seda energiat juurde tulnud ei ole, toetajaskonnas suurt hüpet pole saanud. Teisalt aga on nende ridades endine välisminister Toomas-Hendrik Ilves, kes on rahva hulgas tuntud kui kompetentne välispoliitik ja suudaks

seeläbi Eesti huve kaitsta, mis nagu me muidugi teame, on illusioon.

Kahtlemata tuleb sotsiaaldemokraate nendel valimistel tõsiselt vaadata. Ja kui me vaatame ühiskonnas ja meedias esile kerkinud sotsialistlike meeleolusid, siis on sotsiaaldemokraatidel võimalus seda niisi täita. Nende valimiste mõttes peab aga selgeks saama see, et Sotsiaaldemokraatide ohtlikkus seisneb siiski esmalt Toomas-Hendrik Ilveses.

Mis on meie kõige suurem oht, mis võib tulla kampaania jooksul?

Esiteks on oht, et me ei suuda mõjuda siiralt ja usutavalt. On äärmiselt oluline, et me oleksime kampaania ajal nähtavad ja anda edasi see sõnum, et ka valitsuses olles tahame kõige rohkem rahvaga suhelda, tahame kõige rohkem tagasisidet ja valmis ära kuulama selle kriitika, mis on aasta jooksul kogunenud. Oleme ka kampaania ajal valmis tunnustama, et võib-olla muudatused hariduses ja tervishoius vajavad veel aega.

Teine oht on rääkida vaid oma saavutustest, jagamata mingeid väljavaateid tulevikku, nagu tegi Lätis eelmistel parlamendivalimistel erakond „Läti tee“. Kampaania ajal tahavad inimesed ka vaadata ette tulevikku, et mis siis juhtuma hakkab.

Kolmas oht, mida ma näen, on see, et meie tänased tipp-poliitikud on selle kampaania suhtes eemalseisvad, sest see ei ole otsest nende kampaania. Rääkisin ka varem, et valitsusparteid on raske teha europarlamenti kampaaniat. Õnneks on meil tugev erakonna aparaat, tugev meeskond ja tööd tehakse.

Kelle poolt sa ise valid?

Ma ei ole otsust veel langetanud, aga loomulikult Res Publica kandidaadi. Olen enda jaoks valmis mõelnud, et valin selle Res Publica kandidaadi, kes end kampaania jooksul kõige rohkem ületab.

meedia eksib

Ajaleht **Vesti Dnja** kirjutab jätkuvalt sellest, kuidas Res Publicat toetanud ja Res Publica liige Boriss Dantšenkot on 1993 aastal süüdistatud kaitsepolitseiku haavamises ja kahtlustatakse ka maksupettuses. Keskerakond andis parlamendis loomulikult

sisse ka selleteemalise arupärimise.

Ei ole muidugi üllatav, et Keskerakond, kes oma valimiskampaaniat tapmisele kutsuva internetimänguga alustas, seda nüüd laimu ja väljamõeldistega jätkab.

Ja kus mujal selliseid alusetuid süüdistusi avaldada, kui mitte ajalehes Vesti Dnja, mille peatoimetaja Aleksandr Tšaplõgin on ise Keskerakonna liige.

Res Publica on Boriss Dantšenko annetusel erakonnale vastavalt seadustele deklareerinud.

Meile teadaolevalt ei ole Boriss Dantšenko vastu algatatud ühtegi seaduserikkumist puudutavat menetlust. Hetkel ei ole meil mingit informatsiooni, et teda mingites kuritegudes kahtlustatakse.

Kui sellised faktid peaks ilm-

nema, siis võtame loomulikult ette erakonna sisekordades sätestatud sammud. Kui aga Evelyn Sepal on olemas faktid Boriss Dantšenko seaduserikkumiste kohta, siis on ta kodanikuna kohustatud neist asjaomaseid organeid teavitama. Ka Aleksander

Tšaplõgini ja Virkko Lepassalu ajaleheartiklitest ei ole me näinud selget allikat, millele tuginedes nad Boriss Dantšenkot niusugustes asjades süüdistavad.

lühidalt
Viljandimaal asutati Naiskogu

10. mail loodud Naiskogusse kuulub kolmteist aktiivset Mulgimaa naist, kes valisid end juhtima Karin Hundi. Viljandi Naiskogu üheks eesmärgiks on perekonna väärtustamine. Eelkõige tahavad naised panna rõhku lapsega koosoleku ajale.

Asutamisel viibis ka üleriigilise Res Publica Naiskogu esinaine Reet Roos, kellega arutleti sotsiaalprobleemide üle ning jõuti järeldusele, et ühiskonnaelus aktiivselt kaasa rääkides saavad naised palju mõjutada.

Karina Loi,
RP Viljandimaa
pressisekretär

parandused

Eelmises Võta Võimus ilmus eksitav informatsioon aprillikuus toimunud piirkondlike üldkogude valimistulemuste kohta. Siinkohal avaldame uuesti nelja piirkonna juhtorganid.

TARTUMAA
Juhatus:

Lembit Kaarna, Peeter Kolom, Jaak Kumar, Kalev Lindal, Kalev Pettai, Vaida Valdner, Gunnar Ülper.

Aukohus:

Lia Jallai, Mart Mandel, Endel Oder.

Revisjon:

Urmas Heinaste, Angela Poolakese, Viive Vink.

VILJANDIMAA
Juhatus:

Aule Kikas, Pjotr Krjutškov, Lembit Kruuse, Kati Kuusk, Karina Loi, Tiiu Männiste, Alar Karu, Jaanus Rahumägi, Andres Vinni, Jaak Sulg, Urmas Villbach.

Aukohus:

Ants Annus, Silvi Hannus, Lillian Tambek.

Revisjonitoimikond:

Mati Kallas, Ene Maaten, Eha Ermits.

SAAREMAA

Eelmisest Võta Võimust jäi nimetatamata Saaremaa piirkonnajuhatuse ja piirkonna esimeheks valitud Avo Üprus. Palume vabandust.

NARVA
Juhatus:

Nikolai Golubev, Ants Pauls, Sergei Missenjov, Vladimir Lakkisov, Jelena Kruglova, Vladislav Ponjatovski, Vjatseslav Parthal, Dmitri Prijomõšev, Mihhail Solovjov, Veronika Stepanova, Vladimir Tarahin

Aukohus:

Andrei Solovjov, Jelena Gorškova, Sergei Zaitsev.

Revisjonitoimikond: Aleksandr Lihhusa, Natalja Popova, Nadezda Upadõševa.

Lõbus hommik telekaamerate ees

Mai alguses osalesid Res Publica eurokandidaadid ja peaminister Juhan Parts meie reklaamklipi filmimisel. Rezhissööride, valgustajate, jumestajate, kaamerameeste ja kõigi kampaaniajuhtide juuresolekul tuli istuda ümber laua ja Euroopa kaardi kohal asjalikku juttu puhuda. Ja seda mitu korda. Siinkohal toome ära mõned pilid filmimisest. **FOTOD: LAURI TANKLER**

Urmas Reinsalu üritab juba mitmendat korda seletada oma sõnumit kaamerameestele, kuid jälle on peakas liiga kõrgele või liiga madalale.

Videoklipi rezhissöör Rainer Sarnet peaminister Juhan Partsile nõu andmas.

Mikrofon ulatatakse pikalt Jaanus Rahumäe kohale, kes oma sõnumit lugema hakkab.

Urmas Reinsalu seletab laua ääres istujatele, mida teha euroliidust väljas oleva Šveitsiga.

Reet Roos saab viimase ülevaate sellest, kuidas meik välja tuli.

Res Publica volikogu uus koosseis

Pärast aprillikuiseid piirkondlike üldkogusid on Res Publica volikogu 126-liikmeline. Lisaks 25-le liikmele, kes on volikogus automaatselt tänu sellele, et nad eestseisusesse valiti, avaldame siinkohal ka ülejäänud volikogu liikmete nimed.

Nimi		Piirkond
Helen Ero	Haab	Harjumaa
Sulo Raigo	Liivik	Harjumaa
Kaupo Marko	Muldia	Harjumaa
Külli Kaisa	Roosvee	Harjumaa
Heli Jaanus	Rätsepp	Harjumaa
Airi Peeter	Tali	Harjumaa
Kristi Lennart	Toom	Harjumaa
Indrek Tiiu	Orunuk	Hiiumaa
Margit Hillar	Tuisk	Hiiumaa
Elle Katrin	Valk	Hiiumaa
Väino Ingrid	Alumets	Ida-Virumaa
Jüri Enn	Kaldur	Ida-Virumaa
Raivo Ülo	Klaamann	Ida-Virumaa
Arvo Aivar	Lepajõe	Ida-Virumaa
Mart Margo	Saluvee	Ida-Virumaa
Andres Urmas	Toom	Ida-Virumaa
Andrei Andrei	Nurmeots	Juventus
Julia Dmitri	Kalam	Jõgevamaa
Mihhail Anton	Siht	Jõgevamaa
Leander Leo	Soolepp	Jõgevamaa
Raul Arne	Tuhkanen	Jõgevamaa
Karoli Ahti	Alt	Järvamaa
Külvar Peeter	Ellram	Järvamaa
Ela Peeter	Mäger	Järvamaa
Leili Inna	Raja	Järvamaa
Anna Erlend	Loorens	Läänemaa
Tõnu Ülo	Ninn	Läänemaa
Kalmer Margus	Oruste	Läänemaa
Evely Taivo	Kallas	Lääne-Virumaa
Henrik Arvi	Klaasmägi	Lääne-Virumaa
Ave Helle	Lume	Lääne-Virumaa
Anneli Indrek	Tamm	Lääne-Virumaa
Raul Aive	Uska	Lääne-Virumaa
Anneli Olle	Dvortsov	Narva
Andres Kaupo	Mamonova	Narva
Tiit Eva	Prijomõšev	Narva
Eva Indrek	Solovjov	Narva
Vello Urmas	Uustalu	Narva
Toomas Julia	Konks	Põlvamaa
Ken-Marti Rain	Kütt	Põlvamaa
Ene Tanel	Lusti	Põlvamaa
Anneli Peeter	Tilk	Põlvamaa
Alo Hannes	Hindriks	Pärnumaa
Marleen Jaan	Kõo	Pärnumaa
Lembit Kalev	Mand	Pärnumaa
Kalev Kalev	Saunpere	Pärnumaa
Veiko Jaanus	Tomson	Pärnumaa
Madis Vello	Kiis	Raplamaa
Tiiu Kati	Laanemets	Raplamaa
Kati Arvo	Tammenurm	Raplamaa
Pjotr Andres	Teder	Raplamaa
Jaan Jaan	Vooglaid	Raplamaa
Mati Maidu	Poopuu	Saaremaa
Tiit Tiit	Maasik	Saaremaa
	Aavik	Saaremaa
	Parbus	Saaremaa
	Aavik	Tallinn
	Altmäe	Tallinn
	Bremse	Tallinn
	Hallika	Tallinn
	Heinsoo	Tallinn
	Hellerma	Tallinn
	Juhkam	Tallinn
	Kalev	Tallinn
	Kommer	Tallinn
	Koop	Tallinn
	Kork	Tallinn
	Kuusik	Tallinn
	Laiksuu	Tallinn
	Nõulik	Tallinn
	Raudne	Tallinn
	Rehkalt	Tallinn
	Reinsalu	Tallinn
	Tauts	Tallinn
	Tiido-Andrejeva	Tallinn
	Vaher	Tallinn
	Veetõusmee	Tallinn
	Ergma	Tartu
	Joost	Tartu
	Kannus	Tartu
	Laurson	Tartu
	Lõoke	Tartu
	Tamme	Tartu
	Taremaa	Tartu
	Einasto	Tartumaa
	Kaarna	Tartumaa
	Lindal	Tartumaa
	Pettai	Tartumaa
	Ardel	Valgamaa
	Barkala	Valgamaa
	Kinks	Valgamaa
	Lips	Valgamaa
	Voitk	Valgamaa
	Kuusik	Viljandimaa
	Maling	Viljandimaa
	Krjutsov	Viljandimaa
	Vinni	Viljandimaa
	Sihv	Viljandimaa
	Antsi	Võrumaa
	Jõgi	Võrumaa
	Mändmets	Võrumaa
	Niilo	Võrumaa

